

SETMANARI IL·L·STRAT DE LITERATURA NOVAŠ Y ANUNGIŠ

Dedicat ab preferencia al desarrollo de la vida teatral de Catalunya

SURT LOS DISSAPTES

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
 El Barcelona. Ptas. 2 trimestre.
 Fora ciutat. » 2 »
 Extranjer y
 Ultramar. » 10 l' any.

Director: D. JOAN BRU SANCLEMENT
 REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ:
 Carrer de las Cabras, 13, segón.
 Bussó a la escala. Despatx: de 12 a 2.

PREUS DE CADA NÚMERO:
 Número corrent.. . . 0'10 Ptas.
 » atrassat. . . . 0'15 »
 » » pera
 los no suscrits. . . . 0'20 »

Teatro Catalá

Lo NÚVOL NEGRE.—Drama en tres actes, y en prosa, original de D. Joaquín Riera y Bertrán. Estrenat la nit del 2 de Maig de 1893, en lo teatro Novetats.

Lo prop passat dimars vam acudir al teatro del passeig de Gracia, pera presenciar l' estreno del drama del Sr. Riera, obra que comensava á ferse desitjar per causa dels aplassaments de que ha sigut objecte.

Lo Nívol negre, es de argument complicat, té un teixit de incidents interessants, pero es de concepció nebolosa y los tipos que la forman son tots ells inverossímils. Está feta pera la presentació d' un sol tipó, lo del Sr. Carlos; personatge es aquest que 's fa altament antipátich per son procedir vil y per lo vel de religiositat que dona á tots los seus actes. Si fos tret del natural, ell sol salvaria l' obra, pero es tant convencional, tanta la creació estudiada, que no mou al espectador, no té res de veritat: es sols un personatge de comedia y las corrents fugen ara del convencionalisme exajerat. Durant las escenas del acte primer, se sospita un drama de familia molt més gran del que després resulta, y dona peu á pensarhi la mort de la Sra. Agna María y la presentació en escena de la nena Fineta, criatura alçada, filla menor de la pubilla de la casa.

L' oncle Joseph, lo jove metje Maurici, la Tre-sona y en Quel, resultan figuras secundarias de la obra, com també Jaume, essent aixís que algón d' ells podria y deuria esser important.

Las escenas més vivas y de més colorit, son lo diálech entre Quel y Nasi, criats de la casa, (l' un venent al Sr. Carlos y l' altre fidel á la familia); lo final del acte segón quan Maurici es llensat del poble per la turba qual fanatisme ha excitat lo hipócrita y malvat Sr. Carlos, y la del acte tercer passada entre aquest y son nebot Jaume. Tal escena es tan crúa que repugna sentirla, pero que no obstant está ben perfilada. No coneixam res del senyor Riera que estés plagat d' aqueix mal gust y no podém pas aplaudir la innovació.

Lo tercer acte no está á la alsaria del segón y decau bastant en las escenas finals.

Entre las cosas incomprendibles, forman en primer terme la ausencia y casi abandono del oncle Joseph, tutor de Concepció, en vers aquesta noya, deixantla á mereés d' un home del qual ell ja sospita, y tampoch s' explica la manera com Maurici se salva dels seus inconcients asséssins.

La nena Quimeta es un tipo que sobra per complert en lo drama.

Aquest es lo concepte que 'ns mereix *Lo Nívol negre*. Lo llenguatge es fi, pulit y catalá del que 's parla en la provincia de Girona. Conta ab alguns incidents cómichs graciosos. Va haverhi aplausos en diferents passatjes de la obra, especialment al acabarse cada acte y més en general en lo segón, qu' es per nosaltres lo millor.

L' autor fou eridat al palco escénich ab insistencia y no va poder surtir per trobarse de dol ab motiu d' una recent y dolorosa pérdida de familia.

La concurrencia sense ser molt numerosa, era no obstant escullida.

En quant á la execució no va passar de presentar un conjunt regular.

J. Bró.

NIT DE DOL.—Monòlech en vers original de D. A Llimoner, estrenat en lo propi teatre la nit del 28 del mes passat.

Lo Sr. Llimoner ha donat á la escena sa primera producció dramática, obtenint una bona acullida per part del públich. Se tracta d' una dona que 's deixá enganyar pel seu estimat, naixent d' aquets amors il·licits, una criatura. Al comensarse 'l monòlech la criatura jau morta en un bressol; sa mare la vetlla desesperada, fins que trucan á la porta y venen á buscar á l' albat, pero l' amor de mare 's subleva á la idea de que li han de pendre 'l seu fill y cau teló.

Aquesta es la situació que presenta 'l Sr. Llimoner en son monòlech, notablement versificat per cert.

L' interpretá la Sra. Ferrer que 'l digué ab sentiment, logrant merescuts aplausos

M.

UN CERT DE VISTA y L' ALBUM.—Comedias en un acte y en prosa, originals de D. Emili Adzerol. Estrenadas lo dia 16 de Abril en la Societat Australia.

Ab motiu de celebrarse lo benefici del Sr. Adzerol s' estrenaren aquestas dugas obretas.

Foren rebudas ab aplauso y demanat l' autor á instancia dels amichs que omplian lo local.

MARIT, MULLER Y COMP.^{ia}—Comedia en un acte y en prosa, composta per D. Eduard Aulés. Estrenada en la nit del 29 de Abril en lo teatre Circo Español.

Lo nom de Aulés per sí sol ja recomana 'l género y sa última producció donada al públich, acredita la marca.

Marit, muller y Comp.^{ia} es un arreglo de la mateixa producció d' ahont Aulés va treurer la coneguda joguina *Ell*, si be la estrenada dissapte últim es una traducció més exacte de la original. Está feta ab la peculiar mestria á que 'l Sr. Aulés nos té acostumats, y lo *trasplantat* resulta perfecte. Alló es un devassall de acudits, amenisant l' acció de tal modó que privan d' adonarse de la llarga duració de l' obra

Lo desempenyo acabadíssim; tots molt be, aixís la Srtas. Llorente y Delhom, com los Srs. Guardia, Guillemany y Fages.

Lo públich celebrá y aplaudí molt l' obra, demanant lo nom del autor al final

X.

LA VIDA PRIVADA

PER l' epígrafe del present escrit, ja haurán vist nostres llegidors que la tasca que 'ns hem imposat es més que difícil de portarla á cap: escabrosa pera 'l que com nosaltres careix de la experiencia sociológica y la erudició necessarias en semblant empresa; pero no obstant, temeraris, potser, probarem, encara que superficialment, de posar en clar tan trascendental tema, impulsats més per la noblesa de sentiments, que guiats pel cervell, lo far de la inteligencia.

Existeix entre la vida humana altra vida ab lo

nom de privada, en la que á ningú, á cap *atrevit* li es permés inmiscuirshi, pera escorcollar los secrets més sagrats de un individuo determinat, sinó vol carregar ab l' adjectiu d' infame ú home de mala fé.

Y en eixa vida, que no es vida, sinó mort, puig en ella l' únich móvil consisteix en atrofiá los sentiments més purs de l' ánima, se permeten mils *esquerositats* al género humá, *brutals* moltes de ellas, sempre en detriment de la Societat qu' ho consent, mentres lo delinquent *privat*, cuidi d' encubririlas ab lo espés vel de la hipocresia, aixó es: procurant que 'ls seus actes no traslluheixin al domini públich, per no ser past del vulgo, aquest Gran Galeoto que 's nudreix de la *critica* verinosa fins que arriba á afartarse, rebejantse ab la víctima del *individuo privat*, clavantli cada estisorada que li espedassi l' ánima.

¿Qui no ha vist á las columnas de la premsa alguna que altra vegada, per medi d' articles, solts de gazetilla, etc., ab l' intent de posar á la vindicta pública, certs indicis ó en major gravetat, extensos datos, referents á la vida d' una persona, la vida interna y callada?

Als lectors de fals escrits, la majoria, 'ls agrada, 'ls satisfi veure com se destrossa al próxim, posant á la sanció pública lo més negre, lo que s' amaga entre las espessas é infestadas boyras de lo que 'n dihém Societat; pero al meditarho exclaman com en senyal de protesta:—Aixó es privat; aixó es de mala fé... no es decent. Promoguentse tantas discussions, que arriban á despreciá ab rigurosas censuras al periódich que fals escrits ha publicat.

Y no obstant, la vida que molts ne diuben privada, no existeix.

Anemho á demostrá.

Si un individuo, per exemple, valguentse de mil paranys logra enganyá á una donzella, caiguent aquesta presa de la ilusió com l' aucella ferida per la afilada sageta, al pestilent fang del ludibri; y ve després un altre individuo y enterat de aytal vilesa, la divulga als seus amichs en las taulas de café ó cassino, etc., apostrofant tal manera d' obrá; tots esclaman:—Aixó no es suficient pera desvirtuá la caballerositat de cap home, perque sols perteneix á la seva vida privada y en ella no pot internarshi ningú.

Y quants aixó diguin, están en una aberració

L' home té sentiments y com á home que es, dotat de conciencia y rasonament, si en los actes de moral *privada* no 'n fa bon ús, ni es esclau de la seva dignitat no hi ha dubte que 'n la vida pública (nomenemla aixís), si aperentment se 'ns presenta rígit y honrat, es tan sols per hipocresia, per egoisme ó per forsa, may ab la espontánea noblesa de l' ánima.

Ó s' es bo, ó s' es dolent. Lo dilema no admet

réplica. Si en la vida en mal' hora nomenada privada, l' home no 's porta conforme dicta 'l sá criteri y la recta conciencia, convertintse en butxi dels seus sentiments; may en la vida pública podrá passá com home perfet, puig ni en l' una ni en l' altra cambia l' individu; sempre es lo mateix; ab igual cor y ab la mateixa ánima. Per lo tant, no existeix ni ha existit jamay eixa vida privada, encubridora de tan asquerosas escenas que cercan á la humanitat.

IGNASI IGLESIAS.

INTIMA

Rossinyolet que cantas tot lo dia
cansonetas d' amor;
vina á cantá en mon cor que en ell hi nia
una regina d' ulls blaus y cabells d' or.

Entona al serne á dins, la cantarella
més hermosa y joliu;
aquella que cantavas á una aucella
l' altre dia á sol post, tot fentli 'l niu.

Veniuhí papallons, vostras aletas
batejant ab anhel;
si á dintre mon cor no hi ha floretas,
expíeme hos deixaré de una a l' altre mel.

La mel de 'ls llabiets de ma regina
vos deixaré tastar;
no hi ha pas, no, cap flor de tarongina
que tinga mel tan dolça per xuclar.

No trovareu clavells, liris ni rosas,
de cor com ells de dols,
ni ho son las violetas més flayrosas
ni ho son los llessamins ni 'ls gira-sols.

Veniuhí bategant vostras aletas
en mon cor á fer niu
y la flavre porteu de las floretas
que naixen en lo bosch al ser l' Estiu.

Després quan hi sereu, las papallonas
volareu al entorn,
y tu rossinyolet en tant hi entonas
lo cant més bell qu' hagas aprés eix jorn.

Si encara no 'n tens prou, ma dolça ayúia,
de papallons y aucells,
diré á Nostre-Senyor si 'm deixaria
per ferti estar á pler sos ángels bells.

Y els ángels baixarán á voladurias
á mon cor ab anhel
y serán sas tonadas y canturias
iguals á las qu' entonan en lo Cel.

Y al cor ressonarán ahont hi suspiras
cansonetas d' amor,
y notas melodiosas de cent liras
y arpas de plata ab lo cordatje d' or.

Y al sentirse sas veus enamoradas,
y agradante potser
veyem si ab sas cançons... y ab mas besadas
farán que hi nihilis, ma amoreta, á pler.

P. MONISTROL.

LO COLOR DE LAS PARAULAS

No 'ls causi sorpresa, si es que no estaban enterrats de lo qué vol dir aquest titol.

Las paraulas que pronunciém, una per una, silaba per silaba y fins lletra per lletra, tenen lo seu color corresponent.

Si senyors, si; es ja un fet real y positiu, lo descubrimient de que en lo só de las paraulas, s' hi encloou un arsenal de colors molt més abundant que 'l d' aquestas botigas que 'n venen de preparats al oli, ab la diferencia que ab aquestos últims podrán pintar la cuyna ó lo que convinga que fassi goig, mentres que l' objecte d' aquells es més noble: alimentar la fantasía y recrear l' esprit.

Vetaquí l' únich inconvenient de aquesta ciencia, donchs alguns sostenen que no reporta cap profit.

Siga com vulga, aném al nostre assumpto. Vostés tal vegada estavan tranquils, sense preocuparsen gens, sense sapiguer que hi han infinitat de sabis que desantranyantse pel bé de la humanitat, s' han llensat per aquestos mons de Deu, cassant experiments pera poguer presentarlos com á trofeus de sos esforços intellectuals.

Donchs be, per aquest motiu, per aquest fi tan trascendental, hi ha individu que no tenin altre defecte que 'l de ser molt modest—per quina causa no arribará may á sabi—y procurant estar al corrent de tot lo nou, ja fa qui sap lo temps que ho persegueix tot esbrinant detalls y acumulant datos pera aportar sa humil pedra al edifici de la nova ciencia.

La ciencia del color del só de las paraulas.

De moment pot ser aixó 'ls semblará un xich estrany; pero ja veurán com si s' hi fixan una mica y no se 'ls ompla 'l cap com uns tres quartans, acabarán per entendren alguna cosa.

Y al objecte de no perdre aquest instant tant precíós, entrém tot seguit en materia.

*
*
*

No han sentit vostés moltas vegadas exclamacions per l' estil de—¡La ingratitude es molt *negre!*— ¡M' he quedat *blau!*—¡Aixó es massa *vert!* etc.? Donchs vetaquí la clau dels experiments. Ab ella poden franquejarse la entrada als dominis de la nova ciencia.

¿Qué? ¿No 'n tenen prou?

Donchs, exemples y més exemples.

¿S' han imaginat vostés alguna vegada que un dimoni fos *blanch*, un ángel *negre* ó un gos *vermell*?

¿Vritat qué no? Donchs vagin apuntant que encare hi ha més.

No es cert que seria una extranyesa veure lo xocolate *blau*, la mantega *morada* y lo formatge *negre*, ab tot y que se 'n donan cassos?

Ah, y donchs? Ja tenen explicat lo perquè al pronunciar paraulas, lo bon observador hi sap anar aplicant lo seu color corresponent.

¿Qué diuhen que aixó es perdre lo temps?

Donchs encara que fos aixis, crech que tots vostés saben perfectament aquell ditxo que diu, «que qu-

no té res què fer, lo gat pentina,» y tampoch ningú 'm negará que val més aixó de la *colorisació* que á exposarse á las caricias d' una marrixa.

Per lo tant, continuém.

* *

Lo color es extensiu no solsament á las paraulas sino també á tota clase de sóns.

Un toch de campana, lo scroll del tramvia, una nota musical, y tot quan fá remor té son color còrrespondent.

¿Qui podrá negar la vivesa del color, que te una garrotada? Ningú.

Hi ha paraula que per sí sola té més colors que l' Arch de Sant Martí.

Aixó prové generalment de la persona que la pronuncia y molt especialment de la qu' escolta perque aquesta es la que ha de semblarli qu'hi veu lo color.

Per aixó hi ha individuos que *sent* los colors pero no pot fixarlos. A un d' aquets li feyan preguntas encaminadas á la averiguació dels colors que hi veyá y tant aviat d' una mateixa paraula assegurava qu' era *blava* com *vermella*, fins qu' ell mateix va exclamar:

—Ja veurán, aixó es segons cóm y confórme, per exemple: la paraula *Cobro* si me la diuhen á mi ó jo dech la dir-la á n' algú, hi trovo un color tant diferent, com de un tó *castanya* á la de *blau de cel*.

* *

En cambi hi han algunas paraulas en quin color s' hi está bastant de acort. Una d' ellas es la paraula *Plata* en la que domina la conformitat de que té un color indefinit, un color qu' s' pert de vista.

També s' ha observat—y aixó sí que ja es molt observar—que un dels colors que més dominan es lo *color de gos com fuig*.

Hi ha quí veu colors en las horas del dia, en los dias de la setmana y en los mesos del any.

Aquest cas s' ha observat en molts individuos si bé ab alguna curiosa variant.

Veuhén, lo color de *rosa* los uns l' aplican al disapte y en cambi altres individuos l' aplican al últim dia del mes.

Pero hi ha que escamarse dels tals: son mals subjectes (ey, s' entent per aquesta clase d' experiments) perque s' ha deduhit que si trobavan aquest dia de color de *rosa* consisteix en que per ells es lo dia de *cobro*.

Cal deixarlos y buscar individuos que tinguin més fixesa de colors.

* *

Poden trobarse també en casos en que l' individu no estigui prou al tanto dels colors y 'ls passi lo que va succehirli á un aficionat á aquesta classe d' experiments ab lo porter de la escala de casa seva, que ab tota la bona fé, després de posarlo un rich al corrent, va preguntarli:

—¿Quin color hi troveu en la paraula *Amor*?

—Color de pega de sabater!—va contestar ab mal humor.

Després vaig saber que habia sorprés á la seva dona fentse l' ullet ab un ataconador del vehinat.

Pero en fí, aixó son decepcions que un hom ha de suportar en bé de la ciencia á que 's dedica.

Perque ahont aniriam á parar si per un desayre semblant, un hom se desanimés?

Algo d' aixó debia succehirli á un, que per cert val la pena de apuntarlo com á últim dels presents cassos práctichs.

Era un afiliat á la nova escola, que al cap de un quant temps de haver estat d' allí que d' allí en busca de averiguacions, si be ab poca fortuna, aquest dia al demanarli datos un seu colega, li va contestar:

—Mira, noy, ho he deixat corre perque veig que á mes de no recullirne cap profit, acabaria per tornarmhi *negre*.

J. XIMENO PLANAS.

SEGUIDILLAS DE UN SOLDAT

Quan pel corr u envío
alguna carta,
triga un any á lo menos
á arrivá á casa.
Y per la agencia,
perdo la carta, quartos,
y la paciencia.

No estranyis que t' escriga,
nena estimada,
tan solsament dos cartas
cada mesala.
Perque de quartos
ni 'n tinch per comprar sellos
ni per tabaco.

Mentre á la nit aixeco
lo cant d' *¡alerta!*,
penso quan foll, venia
baix ta finestra.
Ditxós lo dia
que tornaré á cantarte,
aymada mía!

Sempre qu' escriurem vulguis
alguna carta,
posa lo de ta mare
en la *post-data*.
Ay, pobre sogra!
si li pogués dar ranxo
á totas horas!...

GUILLEM TORRES.

GUSPIRAS

Era un dimars. Te vegi:
vas mirarme: vaig mirarte,
un rato pogui parlarte,
y en un rato vam renyi.

Ella me doná una flor
quasi marcida;
la posi sobre mon cor
y va recobrar la vida.

GERONI MARTÍ

FUMANT UN CIGARRO

UN SABATER

¡Qué s' en passan de trevalls!
aquest tabaco m' irrita;
jo crech que 'l fan d' encenalls
barrejats ab dinamita!
Donchs per més qu' ab ell périlla
la meva salut, per xó
m' en fumo una paquetilla
diaria. ¡Vés si fos bó!

UN PINXO

Comprá tabaco á mi 'm raca
perque 'l venen molt dolent
y ha d' anar molt malament
que no *fassi* una petaca.
Si es bona, milló, està clar;
pero sempre aquets *afanos*
jo sols 'ls faigs pel habanos
qu' á dins hi puga trovar.

UN SERENO

¡Quin cigarro! ¡no 's poch bó!
ja ningú m' esguerra 'l marro;
¡quin fum que fa y quina oló!...
¡Las doce y nublado!... No!
si aixó es lo fum del cigarro!

UN ESCOLÁ

He pres aquest cigarret
del rector; si ho sab me mata;
pero es tan bó, tan dolcet...
l' he agafat d' aquell paquet
que li ha dut una beata.

UN GOMÓS

A mi ningú al mon m' humilla
en punt á qüestió d' amors:
si n' he conquistat de cors
sols ab aquesta boquilla.
Com despedeix tanta aroma,
dona molt bons resultats
y jo sols fumo engomats,
veurán: com soch de la *goma!*..

UN ASSISTENT

La gorra echada pá atrás
y fumando con salero,
¡naide me tose; no hay más,
¡sí! hoy me dá de bofetás,
¡hoy le reviento al primero!

UN COTXERO

Hi ha encara qui troba bó
aquest ofici ¡ni 'ls mils!
Aném vestits de senyó,
pero fumém *trajandils!*

UN TORERO

¡Qué habano! no quié tirá,
no sale bueno ninguno,
ya no hay decencia, ni hay ná.
Si no se puede torea:
¡pá lo que le echan á uno!

UN MUNICIPAL

Pues senyor, aném molt mals:
allá passa un rechidor
que parece un gran senyor

fumant puros de deu rals.

Y tu que ha todo te humillas,
Pérez, te tens de aguantar:
tu que 'l vas aná á votar,
tu te fumas las borillas!

UN MINISTRE

Jo en lo mon tot ho he probat
per consegui fuma be
y de tot, aixó es potsó
lo milloret qu' he trovat.

¡Ser ministre! es dir, gosar
del poder la dolsa essencia
y passarse l' existencia
sent ministre d' Ultramar.

UN REY

Ja que no hi ha qui assegurí
la duració de la breva,
fumém, fumén sense treva,
fumém, fumém mentres duri.

L' AUTOR

Oh, tabaco no sé, á fé,
si 'l teu poder se dissipa;
jo no ho puch creure, perquè
avuy qui no fuma ab pipa
es perque ensuma rapé.

Y donchs tens poder que 't sobra
y acata tothom ta lley
fincix d' un cop la teva obra
d' envenená al rich y al pobre,
al zapatero y al rey.

JUST ALEIX

DUPTANT

(CABORIAS)

Ara n' arribo... y fins are, tot just, no tinch espay pera reposar una mica... per referme, després de tant bat y bull d' emocions!

¡Quí ho diria que 'm tinch per ditxós... y no sé si ella 'm vol, ó 's burla de mí, com si li fós enutjosa ma presència!

¡Quí ho diria!... ¡Y es lo cert! Veyéu si entendriau una frisansa com la meva per veure á aquesta dona sempre que n' estich allunyat, tot y sabent que la meva persona no li es agradadora per cap estil! ¡Cóm esplicariau que quan me trovo assegut al piano tocant maquinalment algún ball, espero afanyosament qu' ella surti de la saleta propera, fent brasset ab son estimat, pera assaborir ab goig d' hidròpich l' esguart de sos grans ulls negrenchs, aquell esguart que com si m' arribés al fons de l' ànima, me fa un formigó de goig immens per tot lo cós y quasi bé 'm fa perdre 'l mon de vista!

M' enrojeixo al sentir la seva mirada, com una criatura quan la arreplegan fent alguna malifeta, y, després de gosar una bona estona saborejant tota la dolsor de tan bell encis, torno á esperar la arribada de la parella... fins que acabo de tocar lo ball, y tots s' entornan al seu puesto.

No li he dit may una paraula d' amor.

Aixó sí; no he pogut lograr que 'ls meus ulls donguessen tampoch compte á n' ella del meu sentiment com mos llavis... Y ab quina eloqüència li han declarat! Ab quin esclat de resignació ab la meva sort me la he mirada sempre á n' aquesta dona, tan freda, tan séria ab mí com si 's tractés d' un desconegut!

Benehida sias, Mercé, benehida desde 'l fons de la meva ànima!... Perque si no 'm tractesses aixís, no 'm farias dubtar, y jo lo que vull, are com are, es lo dupte, aquest dupte, may acabat per mí, que 'm fa esbargir en aus rosadas d'esperansas falagueras, de desitjos y de somnis de felicitat.

¡Aixís ho vols? ¡Aixís donchs, ho prenc jo! No tingas por que 'm queixi... Potser ja sabs lo que per tu sufreixo y lo molt qu' estich disposat á sufrir encara!

¡Potser que no ho sapigas! Tal volta ho sabs y ho dissimulas volguent posar aixís á prova 'l meu efecte, més tendre com més amagat lo duch, més immens com més antich!

¿Qué potser trovarías un altre home més disposat que jo á complauret en tot, á sacrificar-se per tu en quant las forsas humanas ho tenen per possible, tot y no esperant de tu més que... lo que 'm vulgas concedir al cap de vall, siga amor ó indiferencia, felicitat ó desesperació?

¡Jo no ho sé si t' estima ó no l' home á qui semblas concedir tas preferencias, com no sé si tú l' estimas á n' ell més de lo que mereix l' atenció ab que 't distingueix!

Potser que haveu nascut l' un per l' altre; potser que no! ¿Qui sab?...

¡Duptes com aquets son per mí la esperansa! Quant se desvaneixin, lo dia que tu vulgas, será per ferme felis ó per condemnarme á una vida plena d' amargor... mes jo no crech pas poder deixar d' estimarte aixís com aixís!

RAMON MATEU.

CANTAR

Aixís com los aucellets
se fan l' amor ab cantadas,
jo te 'l faria, nineta,
ab petonets y abressadas

J. CAMPANYÀ Y COLOMER.

TARRASSA.—Ab numerosa y escullida concurrencia, doná, l' Ateneo Tarrasench, diumenge passat á la nit, una funció teatral en la que 's posá en escena lo divertit sainete original de 'n Vilanova, *Las bodas de 'n Cirilo*, essent molt aplaudits tots quants hi prengueren part. Está en estudi la divertida comedia en tres actes, *Cofis y Mafts*.

F.

TARRAGONA.—Diumenge passat en la Societat del «Centro Recreativo», va celebrarse funció, posantse en escena, la divertida comedia *Cura de Cristiá*, que sigué molt ben desempenyada.

R. F.

ESPARRAGUERA.—Diumenge prop passat tingué lloch en la Societat «Centro del Porvenir Esparraguense» una vetllada familiar. Entre las obras que 's representaren se posá en escena la catalana en un acte *La butifarra de la Libertat* y 'l monólech *Lo cesant*, havent obtingut en general bon desempenyo, sols faltá un xiquet més d'animació en la execució de la comedia, haventse conquistat merescuts aplausos los estudiosos aficionats Srs. Canals y Castells. Aquesta festa acabá ab un ball de Societat, havent sortit molt satisfeta la concurrencia y ab lo desitj de que aquestas vetlladas tingan lloch ab més freqüencia.

F. B.

SITJES.—La Companyia Catalana d' aficionats doná 'l diumenge passat en lo Teatro del Retiro una extraordinaria funció, posantse en escena la comedia *Una calaverada*, la joguina *Carambola* y la pessa *Sebas al cap*, sent desempenyadas per la Srta. Balestroni y los joves aficionats, senyors Carbonell, Pina, Borrell, Atmella, Bosch, Pañella y Soler, que obtingueren molts aplausos. La concurrencia era regular.

S. T.

ARENYS DE MAR.—Diumenge tingué lloch en la societat «Centre Moral» una vetllada á la que hi assistí distingida concurrencia, la major part composta d' elegants senyoretas.

Se representá la comedia en tres actes *Lo sufragi universal*, que dadas las condicions del teatro, no 's pot demanar millor desempenyo y acert en los papers, fentse una creació de cada un los aplaudits aficionats Srs. Bordas y Baraje, secundantlos dignament tots los demés.

Corren rúmers, que voldriam se convertissen en realitat, de que la companyia de sarsuela de Mataró ha fet gestions pera venir á donarnos á coneixe algunas obras de son escullit repertori, entre ellas *El Rey que rabió*.

M.

QUADRET

Fa la vetlla tota sola
al seu pare que es difunt,
vora 'ls ciris que llumenan
la figura de Jesús.

Temps ha qu' es morta sa mare
y son germanet volgut:
mort son pare, pobra noya!
no l' hi qued' al mon ningú.

¡Y es la nit tan llarga y trista!
sols interromp sa quietut

la campana de las horas
ó l' espatech que fa 'l llum.

Quin sospirar la pobreta
veyentse 'l mal temps demunt;
tots los diners se 'n anaren
ab son pare qu' es difunt...

Y 's va acostant l' hivernada
y 'ls dias se van fent curs...
¡Que nits veurá com aquesta
plorant y sens uingú!

FRANCESCH BARTRINA.

TEATROS LOCALES

PRINCIPAL.—Ha terminat ja la temporada lírica en aquest teatre. Dissapte passat tingué lloch la *serata d' onore* de Massini qui cantá 'l *Lohengrin* en companyia de la Sra. Othón que desempeñá la part de «Elsa.» Al final de tots los actes lo célebre tenor obtingué una ovació, ovació que 's repetí en l' nit del diumenje en que 's despedí del públich. Cantá *Lucrezia Borgia*, ratllant á gran altura en l' ária de Mercadante y en la escena final. Com á remat de la temporada, Massini volgué mostrarse generós cantant en unió dels Sr. Tabuyo y Visconti lo célebre terceto de *I papatacci de L' Italiana in Algeri*, ópera bufa de Rossini. Aquest terceto valgué á sos intérpretes infinitat d' aplausos.

En vista de que 'ls aplausos no cessavan, Massini cantá sense acompanyament la siciliana de la *Caballeria Rusticana* y 'l *Stornello* de Baldelli, obtenint un éxit extraordinari.

Avuy deu comensar á actuar en aquest teatre una companyia cómica dirigida pels Srs. Ramón Rossell y Arana y de la que forma par la notable actriu Balbina Valverde.

LICEO.—La execució de la *Aida* deixá molt que desitjar. Debutaren la Sra. Petri y 'l tenor Lucignani y ni un ni altre estigueren á la altura de las circunstancias. La orquesta també molt fluixeta. Los únichs que 's portaren bé foren la Sra. Borlinetto y 'l barítono Pessina.

Segons noticias, la temporada ha acabat de mala manera.

¡Sempre lo mateix!

ROMEA.—Per avuy está anunciat l' estreno del melodrama *El médico de los niños*, arreglat del francès per D. Conrat Colomer.

Ne parlarém la setmana entrant.

NOVETATS.—En lo lloch corresponent d' aquest número va 'l judici crítich del drama *Lo nivól negre*, estrenat dimars últim.

Per aquesta setmana está anunciat l' estreno del melodrama *El médico de los niños*.

¿No s' estrena també á Rómea? Vaja, qu' entre metjes no está be ferse la competència.

També está anunciat l' estreno del juguet *Las fiestas del Centenari*.

Quasi ja han fet una mica tart.

TÍVOLI.—Inútil dir que 's representa cada nit *El siglo que viene*. ¿Cóm no si proporciona grans entradas á la Empresa?

ELDORADO.—Lo saine de D. Xavier de Burgos, *El vil metal*, ab tot y reunir bonas condiciones, trama ingeniosa, tipos ben apuntats y esmerada versifica-

ció, no entussiasmá ni molt menos al públich. Y es que *El vil metal*, á més de careixe de música, element quasi principal pels espectadors d' aquest teatre, es, valguentnos d' una comparació, un guiso que per la seva finura, semblará sempre insipit al qu' está acostumat á menjars molt forts de pebre. Per lo demés lo sainete obtingué una bona execució per part de tots los actors qu' hi prengueren part.

Dimars tingué lloch una funció en honor del mestre Joaquím Valverde (pare) representantse entre otras obras, la popular *Gran via*.

La setmana próxima estreno de *Veinte mujeres por barba ó el fin de los mormones*. Y á ff de donar més atractiu á las funcions, avuy deu debutar Miss. Ida Fuller ab sa *Dansa serpentina*.

CIRCO ECUESTRE.—Per avuy está anunciat lo debut de la companyia eqüestre, guinástica y acrobática, que segons noticias es molt notable.

Ne parlarém en lo próxim número.

LABRUGUERA.

SUSCRIPCIÓ PÚBLICA

á favor de

DON EDUARD MOLLA

	Pessetas.
Suma anterior	51'30
Joan Mari.	'25
J. A. B.	'75
Recaudat per la Societat «Marina»	
Francisco Montserrat.	'50
Felip Fortuny.	'55
Ramon Martí.	'55
Joseph Esteve.	'50
Frederich Nanot.	'35
Joan Lluausi.	'30
Clèuteri Gispert.	'25
Joseph Noguero.	'25
Joaquín Ferrer.	'25
Andreu Fàbregas.	'25
Manuel Mas.	'25
Pelayo Vilanova.	'25
Joseph Arrufat.	'25
Sebastiá Altimira.	'25
Joseph Buñol.	'25
Agusti Segret.	'25
Sebastiá Arenas.	'25
Societat «La Bruja»	5'
SUMA	62'80

Ab l' objecte de facilitar l' entrega de cantitats, continua oberta la admissió en los punts següents: Societat «Niu Guerrer»; Ampla, 59, 1.er—Arxiu de Bonnin Germans; Passatge Madoz, 5, 3.er, 2.ª—Relotjeria dels Srs. Grau y Barrau; Carders, 3.—Relotjeria de Joseph Mullor; Baixada de la Presó, 8.—Imprempta de Simón Alsina; Muntaner, 10.—Y en nostra Administració; Cabras, 13, 2.º, 1.^a

NOVAS

Ab lo folletí del número próxim acabarà la comedia *La dona y la baylarina*. En lo número 66 ó sia 'l següent comensará la publicació de *Pintura fi de sigle*, humorada fá poch estrenada ab gran éxit.

Ab satisfacció hem vist que 'l diari «La Revista de Sabadell» en son número del 28 del passat copia l' article *Tren de socorro*, original de D. Ignasi Iglesias y que publicarem en nostre número del 15 del mateix mes.

Lo que també hauriam agraït del apreciat colega, es que hagués fet constar la procedencia del periódich d' ahont se copiava lo trevall.

Lo dissapte pròxim, en lo teatro del «Casino Andresense» de S. Andreu de Palomar, tindrà lloch l' estreno del quadro dramàtich en un acte y en vers, *L' última hora d' un condemnat a mort* original del aplaudit escriptor, D. Ignasi Trullàs.

Dilluns vinent en la funció que tindrà lloch en lo teatro Romea á benefici del jove actor D. Victorià Olivé, s' estrenarà *Lo Deber*, drama en un acte, de costums militars.

Proximament s' estrenarà en lo teatro Circo Español lo drama en tres actes y en vers *Cap y cor*, original de D. Joseph Barbany.

Aixís mateix en lo mateix teatro se donarà á conèixe proximament lo poema *La Nau*, original de D. Ernest Soler de las Casas.

Probablement en lo número pròxim se publicarà la composició *La Mosca* premiada en lo Sisé Concurs.

Hem rebut dos volums, contenint l' un la novela *Cástich de Deu* y l' idili *Cerca-nius*, originals de D. Joseph Cortils y Vieta, y l' altre. *Mary-Joana, La filla del crim*, novela original de D. Benvingut Cabot.

Cada un de aquests volums se ven al preu de dos rals.

Agrahim l' envió.

Demá deu tenir lloch en lo Saló de Llotja la Festa dels Jochs Florals.

Segons lo fallo del Consistori, ha guanyat la «Flòr natural» la composició que dú per títol *L' aixut*. «L' Englantina d' or» ha correspost á *Lo somni de Fivaller*. No s' ha adjudicat lo tercer premi ó sia «Viola d' or y argent» y dels extraordinaris sols dos han sigut adjudicats.

XARADA

—Deu lo guard, senyó Rafel
què tal se trova ben prima?
—Si, y a fe que me n' extraïjo,
qu' es co' a dos repetida.
—Y vistó, que por a dol
yllis semb a que so pira?
—¿Ab que ho coneix?
—Sant cristiá!
ab la tres hu qu' aixi altiva
en lo seu barret se mostra.
—Es cert, se 'm mori la Quima.
—La germana?
—Justament.
—Si que ho sento, era tant viva!
—A aquest pas de ma dos-hu
sols quedarà qui aixó explica.
—Y ¿de qué morí?
—Pobreta!

Una dos quatre petita
vej un dia per la casa,
y una tres quatre bonica
va admirar vera maraia.
Sempre mo't l' amasazaba
y la tres quatre ho premia,
pero no 's pot nar de b'stias
que ja 's sap que tenen flora
y un dia s' e furimà
y nyach! l' hi sa ta a la vista.
Del susto 's posà ma a ta,
viaga l' me je dessegaila,
mes no ya encertó l' remey
y va morir.

—Pobre Quimal!
—Hi hagué a casa una total
del trastorn.
—Prou que s' explica.
Ho sento, y qu' ho pasi bé.
—Petonets a la petita.

ENRICH RIERA Y MATEU.

ANAGRAMAS

La total de don Cabot
sap toca mo't bé la tot

B. RUJACA.

GEROGLIFICH

PPPPP
ETI
N V F
I D I O R

JOAN MARÍ Y CODINA.

Las soluciones en lo próximo número.

AVIS

Queda establert lo regalo de costum entre 'ls senyors que envihin las solucions.

Soluciones als Enigmas insertats en lo número 64.

ANAGRAMA I.—Caixol-calix.
II.—Baró-roba.

Varen presentarse 21 plechs ab las solucions baix l' ordre següent: 1. Car.ets Rigalt; 2. Un estrange; 3. Bernat Sifs; 4. Noy Bufó; 5. Un music; 6. Pere Puigr s; 7. Abe ardo Llabiola; 8. N. T. C; 9. Sallarechs; 10. Abelino i u g d i n g o a s; 11. Juli Torres; 12. Francisco Corbella y Viar; 13. Cintet Barrera y Cargol; 14. Antareli; 15. Mr. E gon; Dr. Lesseps H; 17. Agustí Famarría; 18. Ll. V o l a y V r g s; 19. B. Rujaca; 20. Armando de Dorda; 21. Gebria Dufort; 22. P. Caidas; 23. Artur de la Virreya.

Deix de con'ed'fse número 9 plechs per no presentarse ab la forma esta lerta ó sia acompanyats de las cub'rtas corresponents. Verid' a lo sorteig re'ulti' premiat lo numero 22 que corresponent al plech firmat per P. Caidas.

Correspondencia

Anton Selida Ramon Sugrany, M. T. C. Joseph Fosas, Noy Bufó, Joan Oriol, Ramon Fani, A. Jaltet, Ramon Muntal, Juli Torres, F. Cleat y Serra, I. A. A. y Joseph Anseram: lo de aquesta setmana no va.

N. Casajuana, Cintet Barrera y Cargol, Joan Portal, Joseph Grau y Llanes, Ramon Martí, P. Caidas, Cinto y Manuel Campana: anirà alguna cosa.

Salvador Siset, de tant trist resulta c'omich.—R. Campá, lo que 'ns proposa no fa per nosaltres.—Car.ós Lluch, hi falta amenitat.—Jaume Tapiolas, quan s' hagi estrenat, veurém.—Llanamet, esperis que n' hi ha una colla.—Joseph Coll, es poch correcte.—J. Couanola Fontanilles, anira *En la platja*.—J. Ave la, a gura cosa.—Joseph Alemany Borrás, anira.—Salvador Bonavia, a *xarada* es massa llarga, la poesia te poca novetat.—Sisquet del full; l' assumpto es massa gastat.—Andreu Esteve, no nar xa prou.—M. Sana'p y Pnuth, es molt innocent.—J. M. Batiguet, no fila prou.—Anzel Romantich, lo pensament es bo, la forma poch caydada.—Fa li Fu-ter, ja va mi lor.—N. Salomé, es mo't dill' ull' s.—S. Sardaneta, aixis ja es altre cosa.—Bonaventura Sansa vado; es la ch, com lo seu nom.—Un Banyista, ahont va tan av at encara no hi nar barracas, anirà.—Joseph Fa p y l l ana, esta be.—Joseph Barbany, gracias, anirà.—Filarantich, deixis veure.—Paper (Paperer, va be. Carlos Martí, anira en la forma consabuda.—Sabateret del Poble Se h, s' agrai'neixen sas mostrás d' afecte. la *xarada* no anir) per haver-ne publicat un altre per l' s' i.—A. Escachs y V., mi gracias per sa carta de las composicions n' anirà una.—M. Sola, adués.—Francisco Corbella y Vilar, home, no fassi l' n' n.—A. Margut, es mo't re' lise' s.—vateu Sebastia, so's marxa la primera part.—Un comensal, es assumpto massa vell.—Ramonet del Co. omá, ve' rém.—Jaime Farrida, per las pretencions que té no pot demanarse menos.—Tomas Palestri, es massa trivial.—J. M. Montfort, sentim molt no poguerlo servir.—Aymant, reocat, aniria si no fos tan intim.